

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 16 lõiked 1 ja 2, § 61, Riigimetsa Majandamise Keskuse 11.07.2023 kirja nr 3-1.1/2023/4112 ning AS Tariston poolt 08.06.2023 esitatud taotluse T-L.MU/1019187, otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Anda AS-ile Tariston (registrikood 10887843) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/519596 Kihlepa uuringuruumis kehtivusajaga 3 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.3. Avalikustada AS-ile Tariston Kihlepa uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/519596 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/519596 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/519596 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond; edaspidi ka *taotleja*) esitas 08.06.2023 Keskkonnaametile Kihlepa uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi *uuringuloa*) taotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, edaspidi *KOTKAS*) 08.06.2023 menetluse nr M-124826 juurde (esmataotlus esitatud 17.05.2023).

Taotletav Kihlepa uuringuruum asub Kihlepa külas, Pärnu linna territooriumil, Pärnu maakonnas. Taotletav uuringuruum paikneb riigimandis oleval katastriüksusel Audru metskond 73 (katastritunnus 15905:002:0250), mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi *RMK*). Taotletava Kihlepa uuringuruumi teenindusala pindala on 4,91 ha. Tegemist on tarbevaru (liiv) uuringuga, mille käigus kavandatakse rajada kuni 12 uuringukaevet/puurauku sügavusega kuni 10 m.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (25.05.2023

kiri nr 9-3/23/8491-2 ja 15.06.2023 kiri nr 9-3/23/9595-2), kes märkis järgmist:

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala külgneb lõunaservas vahetult Elektrilevi OÜ-le kuuluvate elektrimaakaabelliinide JK35374 ja AXPk.4x240 (VID koodid vastavalt MKL198787826 ja 304742482; kaitsevöönd 1 m liini teljest) kaitsevöönditega ning kirdeservas Elektrilevi OÜ-le kuuluva 1-20 kV keskpinge elektriõhuliini KÕIMA:AUD (VID kood K3309480; kaitsevöönd 10 m liini teljest) kaitsevööndiga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaservast ~30 m kaugusele jääb riigitee Kärbu – Kõima nr 19109 äärmise sõiduraja välimine serv. Uuringuruumi teenindusala lääneosa läbib metsatee Uruste tee nr 1590517.

Rail Baltic trassikoridor jääb taotletavast uuringuruumi teenindusala ~18,5 km kaugusele ida suunda

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 17.05.2023.

Kihlepa uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte. Taotletavast uuringuruumist u 100 m kaugusele jääb Uruste kanakulli püsielupaik. Keskkonnaameti hinnangul ei ole eeldada, et uuringute tegemine häirib kaitsealust liiki, mistõttu ajalisi piiranguid uuringute tegemiseks ei ole vajalik seada.

Kihlepa uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa taotluse menetluse algatamise teate 27.06.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 27.06.2023 kirjaga nr DM-124826-6. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Taotluse avalikustamise käigus esitas R.L. 28.06.2023 e-kirjaga omapoolsed seisukohad (KOTKAS 29.06.2023 nr DM-124826-9), millele Keskkonnaamet vastas 07.07.2023 kirjaga nr DM-124826-10.

Taotluse avalikustamise käigus tehti ettepanek lisada menetlusosalisteks veel isikuid (KOTKAS 11.07.2023 nr DM-124826-11). Keskkonnaamet arvestas ettepanekuga.

Taotluse avalikustamise käigus edastasid eraisikud S.T., M.K. ja T.A. soovi edasises menetluses osalemiseks (KOTKAS 11.07.2023 nr DM-124826-12, 11.07.2023 nr DM-124826-13 ja 31.07.2023 nr DM-124826-16). Keskkonnaamet arvestas sooviga.

Avalikustamise käigus laekus asjast huvitatud isikult M.K. 11.07.2023 e-kiri (KOTKAS 14.07.2023 numbriga DM-124826-15), milles paluti jätta uuringuloo taotlus kooskõlastamata. Keskkonnaamet vastas 07.08.2023 kirjaga nr DM-124826-17.

MaaPS § 27 lõike 3 kohaselt palus Keskkonnaamet 27.06.2023 kirjaga nr DM-124826-8 riigivara valitseja nõusolekut katastriüksuse Audru metskond 73 (katastritunnus 15905:002:0250) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil.

RMK nõustus 10.07.2023 kirjaga nr 3-1.1/2023/4112 (KOTKAS 12.07.2023 numbriga DM-124826-14) uuringute tegemisega järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Vändra metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks muutmata sõnastuses.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloo taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates.

Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Pärnu linnavalitsusele 27.06.2023 kirjaga nr DM-124826-7.

Pärnu Linnavalitsus leidis oma 28.02.2023 korralduses nr 543, et Kihlepa uuringuruumi geoloogilisteks uuringuteks keeldumiseks ei ole põhjust (KOTKAS 31.08.2023 nr DM-124826-20). Samas on eelpool nimetatud otsuses välja toodud, et Audru osavallakogu 23.08.2023 toimunud koosolekul arutati AS Tariston poolt esitatud geoloogilise uuringu loa taotlust ehitus- ja täiteliiva uuringuks Kihlepa uuringuruumis ning nõustuti uuringu läbiviimisega, kuid tulevikus võimaliku kaevandamisloa väljastamisega nõustumist ei pea võimalikuks, kuna kavandatav karjäär asub rohevõrgustikus ja jääks Kihlepa küla elamutele liiga lähedale.

Menetlusosaline M.K. teavitas e-kirjaga (KOTKAS 17.08.2023 nr DM-124826-18), et nii uuringuruumis katastriüksusel Audru metskond 73 (KÜ 15905:002:0250) kui ka kõrval katastriüksusel Kaldapõllu (KÜ 62401:001:2477) on maakaablite asukohad Maa-ameti kitsenduste rakenduse kaardil vigased.

Keskkonnaamet palus oma 21.08.2023 kirjaga nr DM-124826-19 Maa-ametil ja Elektilevi OÜ-l

eraisiku poolt esitatud informatsiooni kontrollida ja vea korral viia sisse parandused.

Menetlusosaline M.K. esitas 21.09.2023 Keskkonnaametile ja Tariston AS-ile ettepaneku (KOTKAS 22.09.2023 nr DM-124826-21), milles paluti *viia taotluses esitatud mäeeraldise piiri paiknemine katastriüksuse Kalda (KÜ 62401:001:2478) suhtes vastavusse maapõueseaduse § 50 lõikele 10.*

Tariston AS vastas kodanikule ja Keskkonnaametile 13.10.2023 kirjaga (KOTKAS 16.10.2023 nr DM.124826-23), milles märkis järgmist: *vastavalt uuele Maapõueseaduse § 50 lg 10 oleks vajalik hilisemal keskkonnakaitseloa taotlusele lisada vastava katastriüksuse omanike nõusolek. Tariston AS on teie kui kinnistuomanike esindaja poolt saadetud ettepanekuga Kihlepa uuringuruumipiiri muutmiseks tutvunud. Hetkel võtab Tariston AS kinnistuomanike nõusoleku mitteandmise teadmiseks ning arvestab asjaoluga hilisemal keskkonnakaitseloa taotlemisel maavara kaevandamiseks.*

Keskkonnaamet märgib, et nõustub Tariston AS-i selgitustega, et kodaniku poolt viidatud nõue käib kaevandamisloa taotluse kohta. Vastavasisuline viide on tehtud kodanikule ka 07.08.2023 kirjas nr DM-124826-17.

Keskkonnaamet palus Elektrilevi OÜ-lt uuesti seisukohta maakaabelliinide asukoha osas oma 20.12.2023 kirjaga nr DM-124826-24.

Enefit OÜ edastas Keskkonnaametile 22.12.2023 kirja (KOTKAS 28.12.2023 nr DM-124826-25), mille kohaselt asub kaabel õiges kohas

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjassepuutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Lisaks teavitati eelnõude valmimisest asjast huvitatud isikuid ja Pärnu Linnavalitsust XX.XX.XXXX kirjaga nr XXXX.

Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid laekus/ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis Tariston AS-lt XX.XX.XXXX kirjaga nr XXXX arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise korralduse ja uuringuloo eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Tariston AS arvamust esitas/ei esitanud.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹“ (määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostaja on Inseneribüroo STEIGER OÜ (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmevõimaldaja jäätmeseaduse (edaspidi *JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Tariston AS-i 08.06.2023 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloo menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloo lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara

ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded.

Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Riigivara valitseja esitatud tingimused seatakse antava Kihlepa uuringuruumi uuringuloa täiendavateks tingimusteks järgmiselt:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Vändra metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnaäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse kaeveõõned kohe peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringuloa andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. RMK nõustus 10.07.2023 kirjaga

nr 3-1.1/2023/4112 uuringute tegemisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloa täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2 - 5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenud. Kihlepa uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega keskkonnaregistrisse kantud muid kaitstavaid loodusobjekte, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Taotletavast uuringuruumist u 100 m kaugusele jääb Uruste kanakulli püsielupaik. Keskkonnaameti hinnangul ei ole eeldada, et uuringute tegemine häirib kaitsealust liiki, mistõttu ajalisi piiranguid uuringute tegemiseks ei ole vajalik seada.

Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloa taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega. Taotlus on edastatud Pärnu Linnavalitsus leidis oma 28.02.2023 korralduses nr 543, et Kihlepa uuringuruumi geoloogilisteks uuringuteks keeldumiseks ei ole põhjust. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Tariston AS ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade XX.XX.XXXX).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo